

РЕШЕНИЕ

№ 46

гр. Пловдив, 16.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Галина Гр. Арnaudова

Членове: Мария П. Петрова
Румяна Ив. Панайотова-Станчева

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Мария П. Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20235000500022 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно и се развива по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №400 от 18.11.2022г., постановено по гр.дело №205/2022г. по описа на Окръжен съд-Пазарджик, П., гр.С., бул. В. № *, е осъдена да заплати на С. Ю. С. с ЕГН:*****, от гр.П., бул. Г. Б. № ***, на основание чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ, сумата от 15000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно повдигнато обвинение по чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1,т.4 от НК и незаконно предаване на съд за престъпление по чл.198,ал.1,т.4 от НК, за което е бил оправдан, ведно със законната лихва върху тази сума от 25.02.2022г., като иска за разликата над 15000лв. до 40000лв., ведно със законната лихва, е отхвърлен и постановено по гр.дело №205/2022г. по описа на Окръжен съд-Пазарджик, П., гр.С., бул. В. № *, е осъдена да заплати на С. Ю. С. с ЕГН:*****, от гр.П., бул. Г. Б. № ***, разноси по делото в размер на

10лв., а на адвокат И. В. от АК-Пазарджик, с адрес: гр.П., ул. И. № *, на основание чл.38,ал.2 от ЗАдв, адвокатско възнаграждение в размер на 1750лв., съобразно уважената част от иска.

Недоволна от така постановеното решение е останала жалбоподателят П., която го обжалва в осъдителната му част относно присъденото обезщетение от 15000лв. със законна лихва и разноски с конкретни доводи за неправилност относно наличието на действително причинени неимуществени и техния характер и интензитет, с оглед конкретните обстоятелства и приложението на чл.52 от ЗЗД, и претендира за отмяната му относно нея и отхвърляне на иска, евентуално за намаляване на размера на обезщетението.

Въззивна жалба е подадена и от страна на С. Ю. С., чрез пълномощника му адв.И. В., посредством която решението се атакува в отхвърлителната му част за разликата над присъдения размер от 15000лв. на обезщетението за неимуществени вреди до пълния предявен от 40000лв. Поддържа да не са отчетени в достатъчна степен продължителността и характера на търпените вреди. Претендира за отмяна на решението в обжалваната му отхвърлителна част и уважаване на иска в пълен размер с присъждане на разноски.

Страните не са подали отговори на въззивните жалби.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на възивно разглеждане е предявеният от С. Ю. С. против П. иск с правно основание чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение от 40000лв. за неимуществени вреди претърпени вследствие воденото спрямо него наказателно производство за престъпление по чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1,т.4 от НК, преквалифицирано по чл.198,ал.1,т.4 от НК по ДП-сл.д.№*/****г. на НСлС, за извършването на което е оправдан изцяло с влязла в сила в тази ѝ част след произнасянето на ВКС с Решение №16/24.02.2022г. по н.д.№1098/2021г. Присъда №12 от 12.10.2021г. по ВНОХД №474/2021г. на Окръжен съд-Пазарджик, ведно със законната лихва от 25.02.2022г.

Ищецът твърди през време на наказателното производство основните му притеснения да са били свързани с обвинението за грабеж, породени от

страха, че ще бъде осъден ефективно, че ще бъде разделен от семейството му и детето му Н. С., родено на 15.10.2015г. от съвместното му съжителство с И. Б., ще расте без бащини грижи. Вследствие на поС.ния стрес станал сприхав и раздразнителен, без причина повишавал тон на близките си, предпочитал да е сам и почти престанал да общува с приятелите си, страдал от безсъние и безпокойство. Преди да бъде привлечен като обвиняем работел във В., където със семейството му възнамерявали да се установят за поС.но, но тези му намерения били осуетени от наложената му заради обвинението в грабеж забрана да пътува в чужбина.

С отговора на исковата молба ответникът е оспорил иска с твърдение ищецът да не е претърпял сочените неимуществени вреди и такива да не са пряка последица от действията на П., както и претендираното обезщетение да е изключително завишено по размер. Позовал се е на това, че в същото наказателно производство ищецът е признат за виновен по обвинение за престъпление по чл.137 от НК. Подчертал е, че по-голямата част от забавянето на наказателното производство е в съдебната фаза, за която отговорността на П. не може да се ангажира, тъй като ръководно-решаващият орган е съдът. Поддържал е, че липсват доказателства за налагането на принудителната процесуална мярка „забрана за напускане на пределите на страната“, а и при такава ищецът да е могъл да поиска и получи разрешение за напускане на страната, да обжалва отказа или да иска отмяната ѝ от съда, като принудителните административни мерки се налагат от административните органи, различни от П., и на съответно предвиденото законово основание.

Настоящата инстанция, с оглед служебните си правомощия по чл.269 от ГПК, намира обжалваното първоинстанционно решение за валидно и допустимо.

Безспорно установено е, че с Постановление от 22.03.2018г. ищецът С. С. е привлечен по образуваното ДП-сл.д.№*/****г. по описа на НСлС като обвиняем за престъпления по: чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК; чл.137 във връзка с чл.20,ал.2 от НК; чл.319 във връзка с чл.20,ал.2 от НК; чл.286,ал.2 във връзка с ал.1 вр. чл.20,ал.2 вр. чл.26,ал.1 от НК; чл.290,ал.1 вр. чл.20,ал.2 и чл.26,ал.1 от НК и спрямо него е взета мярка за

неотклонение „парична гаранция“ в размер на 1000лв. С Постановление от 10.10.2018г. наказателното производство спрямо С. е частично прекратено за престъплението по чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК, като същото е продължило за престъпления по: чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК; чл.137 във връзка с чл.20,ал.2 от НК; чл.319 във връзка с чл.20,ал.2 от НК; чл.286,ал.2 във връзка с ал.1 вр. чл.20,ал.2 вр. чл.26,ал.1 от НК. С Постановление от 18.10.2018г. наказателното производство е прекратено и за престъпленията по чл.319 във връзка с чл.20,ал.2 от НК и по чл.286,ал.2 във връзка с ал.1 вр. чл.20,ал.2 вр. чл.26,ал.1 от НК, като е продължило за тези по чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК и по чл.137 във връзка с чл.20,ал.2 от НК, за които на 18.04.2019г. е внесен обвинителен акт в съда и е образувано НОХД №****г. по описа на РС-Пазарджик. С постановената по същото Присъда №***** С. е оправдан по обвинението за престъпление по 198,ал.1 вр. ал.4 от НК, като е признат за виновен в извършване на престъпление по чл.195,ал.1,т.4 във връзка с чл.194,ал.1 от НК, за което му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за една година и два месеца, и е признат за виновен в извършването на престъпление по чл.137, във връзка с чл.20,ал.2 от НК, за което му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за една година и два месеца, като на основание чл.23,ал.1 от НК е определено едно общо най-тежко наказание „лишаване от свобода“ за една година и два месеца, изтърпяването на което е отложено за изпитателен срок от три години. Присъдата е отменена с Присъда №12 от 12.10.2021г. по ВНОХД №474/2021г. на ОС-Пазарджик в осъдителната ѝ част относно престъплението по чл.195,ал.1,т.4 във връзка с чл.194,ал.1 и чл.20,ал.2 от НК, вместо което е постановено оправдаване на С. за това престъпление, и е потвърдена относно престъплението по чл.137 във връзка с чл.20,ал.2 от НК с изменение относно наложеното му за него наказание „лишаване от свобода“ за една година и два месеца, като на основание чл.78а от НК е освободен от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание „глоба“ в размер на 2000лв. Присъдата на въззивния съд е потвърдена с Решение №16 от 24.02.2022г. по нак.дело №1097/2021г. на ВКС.

Противно на доводите на ответника, застъпвани и във въззивната жалба, независимо, че в материалите по досъдебното производство не се съдържа прокурорско постановление, по делото е представено удостоверение рег. №312р-18545/29.07.2022г. на ОД на МВР-Пазарджик, според което на

11.10.2018г. на С. е наложена „забрана за напускане на страната“ на основание чл.68,ал.1 от НПК въз основа на Постановление от 09.10.2018г. на ОП-Пазарджик по процесното ДП №*/****г. на НСлС, която е снета на 03.12.2021г. въз основа на Определение №302 от 12.10.2021г., изпратено с писмо изх.№2425 от 23.11.2021г., и писмо изх.№2543 от 01.12.2021г. на ОС-Пазарджик. Касае се за официален удостоверителен документ, изложеното в който се потвърждава от приложеното на лист 52 определение за отмяна на мярката за процесуална принуда и приложените на листове 90 и 93 от ВНОХД №474/2021г. на ОС-Пазарджик и цитирани в удостоверението писма. Наложената мярка на процесуална принуда е във връзка с обвинението в извършване именно на престъплението по чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК, тъй като тя, съгласно чл.68,ал.1 от НПК, се налага, когато обвиняемият е привлечен за тежко умишлено престъпление, каквото е посоченото.

Според писмо изх.№312000-11805/30.05.2022г. на ОД на МВР-Пазарджик, извлечение от ЕИСПП и свидетелство за съдимост, С. е неосъждан с наложено административно наказание в рамките на процесното наказателно производство, като паралелно на него спрямо същия е било повдигнато обвинение в извършване на престъпление по чл.345,ал.2 от НК за управление на МПС, което не е регистрирано по надлежния ред, по образувано на 29.05.2019г. ДП №***** по описа на РУ-Пазарджик, по което е оправдан с влязла в сила присъда от 17.10.2019г. по НАХД №1548/2019г. на РС-Пазарджик.

Така установените обстоятелства за образувано наказателно производство, по което ищецът С. е бил привлечен като обвиняем за извършване на конкретно престъпление, прекратено от П. частично на основание чл.243,ал.1,т.1 във връзка с чл.24,ал.1,т.1 от НПК, за което е оправдан с влязлата в сила присъда на въззивния наказателен съд, обосновават по смисъла на чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ, пасивната материалноправна легитимация на ответната П. като държавен орган, под чието ръководство и надзор е водено, в посочената хипотеза.

Според задължителните указания по Тълкувателно решение №5 от 15.06.2015г. по тълк.дело №5/2013г. на ОСГК на ВКС, съдът е легитимиран да представлява държавата по искове по чл.2 от ЗОДОВ само в случаите по ал.1,т.4 и т.5. В мотивите на тълкувателното решение е разяснено, че

държавата носи обективна отговорност за незаконно причинени вреди от дейността на правозащитните органи, независимо от това дали вредите са причинени виновно от длъжностното лице, при което вината е правно ирелевантна за отговорността на държавата. При обективната отговорност се прилага принципът на риска, а не на вината, при което отговорността за вреди се поема от този, който е създал риска, а по обвинение в извършване на престъпление рискът е за П., на която е предоставена държавната функция по обвинението в наказателния процес, под чийто надзор и ръководство действат, съгласно чл.46,ал.2,т.1 и чл.52,ал.3 от НПК, разследващите органи. В този смисъл доводите на жалбоподателя-ответник да не носи отговорност за съдебната фаза на наказателното производство са неоснователни.

Според задължителните указания по т.10 от Тълкувателно решение №3 от 22.04.2005г. по тълк.дело №3/2004г. на ОСГК на ВКС, когато незаконното действие или акт на администрацията се осъществяват по нареждане на органите на следствието или П., административният орган не носи отговорност, като изрично е посочена хипотезата на взета спрямо обвиняемото лице мярка за ограничаване на свободното му придвижване извън пределите на страната по чл.153а от НПК /отм./ или чл.68 от НПК, която, макар и да се прилага от административния орган по предвидения в закона ред, той действа при условията на обвързана компетентност и при отмяна на постановления от него акт не носи отговорност за вреди, като отговорността за вредите се поема от органите на П. и следствието и тя не е самостоятелна, а се взема предвид при определяне на размера на обезщетението по чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ. Без значение за отговорността на П. е дали обвиняемият е искал разрешение за напускане на пределите на страната или отмяна на наложената му ограничителна мярка.

Спорът пред настоящата инстанция се концентрира около наличието на претърпени от ищеца неимуществени вреди вследствие воденото спрямо него наказателно производство, каквито се оспорват от ответника, както и около размера на дължимото за такива обезщетение, с оглед принципа на справедливостта по чл.52 от ЗЗД и конкретните за случая обстоятелства.

Наказателното преследване по обвинение в извършено престъпление, приключило с прекратяването му, поради това, че деянието не е извършено от лицето, или с оправдаване на лицето, само по себе си е достатъчен обективен

факт, обосноваващ негативно въздействие върху преследвания, свързано най-малкото и обичайно с притеснения от изхода на производството, тревога, потиснатост, накърняване на моралните и нравствени ценности, както и социалното му общуване, за каквито изживявания и причинно-следствената им връзка с наказателното производство не е необходимо да се събират нарочни доказателства, поради което доводите на жалбоподателя-ответник за липса на такива са неоснователни. Търпенето на обичайни негативи само се потвърждава от показанията на ангажираните от ищеца свидетели И. Б., с която съжителства на съпружески начала, и С. К. – негов приятел от детството, според които той бил изнервен, под стрес и притеснен от това, че може да влезе в затвора и да се раздели със семейството си, което се отразило и на личните му и отношенията с колегите, тъй като избухвал и се карали, разделили се временно с партньорката му, сменял често работните си места, затворил се в себе си, спрял да излиза, ограничил социалните си контакти, страдал от безсъние. Показанията на цитираните свидетели не следва да се кредитират относно съС.ието на детето на ищеца, което сочат вследствие на напрегнатата и стресираща атмосфера в семейството да е започнало да заеква и до момента да не може да говори нормално, заради което посещава психолог и логопед, тъй като установяването на тези обстоятелства изисква специални знания, каквито не са ангажирани, а и те са неотносими към съС.ието на самия ищец. Настоящата инстанция кредитира показанията на свидетелите като взаимно непротиворечиви и изхождащи от пряко ангажирани лица досежно намерението на С. да се установи със семейството си във В., осуетено от наложената му забрана да напуска пределите на страната. Неоснователно е позоваването на ответника във въззивната жалба на извадени от контекста твърдения на свидетелите, с които обосновава довод за тяхната хипотетичност. Действително св.Барова твърди първоначално плановете им да заминат да живеят в А. да са били бегли, но впоследствие да са се решили на тази стъпка, като малко преди да го привлекат като обвиняем С. бил там за да проучи и уреди нещата, но, поради наложената му забрана, не могли да заминат. Св.К., който в периода 2017-2018г. живеел в А., поканил С. при него и той бил престоял за около три месеца, през които живеели в наета квартира и работели нелегално на автомивка, като С. се явил на интервю и изчаквал дата за получаване на иншурънс документи, необходими, за да може да работи легално в строителството, като решили той да се прибере за 20 дни

в България да си види семейството, след което да насрочат датата, понеже плановите им били след като натрупат финансов ресурс да изтегли семейството си и всички заедно да живеят в една къща, но С. не се върнал. Видно е, че ищецът е имал сериозни намерения непосредствено преди повдигането на обвинението да се установи със семейството си във В., на което сочат и предприетите от същия реални действия в тази посока, като плановите му са били осуетени именно вследствие воденото спрямо него наказателно производство и взетата в рамките на същото принудителна административна мярка, ограничаваща свободното му придвижване извън страната.

При конкретните обстоятелства от значение за характера и интензитета на претърпените неимуществени вреди, според които: ищецът първоначално е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК, което е тежко по смисъла на чл.93,т.7 от НК, тъй като за него е предвидено наказание „лишаване от свобода“ от пет до петнадесет години, угрозата от налагане на каквото неминуемо е свързана със значителни по сила и интензитет притеснения от изхода на производството, но това обвинение е поддържано само в началото и за период от почти седем месеца, като впоследствие обвинението е преквалифицирано за престъпление по чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК, което също е тежко, с оглед предвиденото за него наказание „лишаване от свобода“ от три до десет години, но по-леко наказуемо; по отношение на същия е била взета едно от най-леките мерки за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 1000лв.; наказателното производство е протекло в досъдебна и съдебна на три инстанции фаза, което обосновава значителен интензитет на търпените негативи, но още на първа инстанция е бил оправдан за престъплението по чл.198,ал.1 вр. ал.4 от НК, като е условно осъден за такова чл.195,ал.1,т.4 във връзка с чл.194,ал.1 от НК, а на втора инстанция е оправдан и за него; наказателното производство е протекло във всичките му фази в разумен срок от общо 3 години и 11 месеца; за период от 3 години в рамките на наказателното производство на С. е било забранено да напуска пределите на страната във връзка с наложената му мярка за процесуална принуда, което е провалило житейските му планове да се установи със семейството му да живее във В. и е довело до негативни преживявания от невъзможността да ги реализира; същият не е осъждан, но за престъплението по чл.137 от НК му е

наложено административно наказание „глоба“ и спрямо него паралелно на процесното е водено и друго наказателно производство за престъпление по чл.345,ал.2 от НК, което не е тежко, настоящата инстанция намира за справедлив по смисъла на чл.52 от ЗЗД размер на дължимото обезщетение такъв от 10000лв., ведно със законната лихва от 25.02.2022г. до окончателното му изплащане. Обсъденото обосновава извода за отмяна на обжалваното първоинстанционно решение в частта му относно присъденото обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 10000лв. до присъдената сума от 15000лв. със законна лихва с отхвърляне на иска за тази разлика, както и отмяна в частта му относно присъденото на основание чл.38,ал.2 от ЗАдв адвокатско възнаграждение в размер над 1300лв. до присъдения от 1750лв., и потвърждаване на решението в останалите му части.

С оглед на този изход по спора при настоящото му въззивно разглеждане и във връзка с изричната претенция на жалбоподателя-ищец за присъждане на направените от него разноски за въззивното производство, такива за заплатена държавна такса от 5лв. не му се следват, с оглед неоснователността на подадената от него въззивна жалба. На жалбоподателя-ищец е оказана безплатно, на основание чл.38,ал.1,т.2 от ЗАдв, според посоченото в представения договор за правна защита и съдействие от 27.02.2023г., адвокатска помощ и съдействие от адв.И. В., поради което и съгласно чл.38,ал.2 от ЗАдв на същия следва да се присъди адвокатско възнаграждение, съразмерно на уважената част от иска, определено, съгласно чл.7,ал.2,т.3 от Наредба №1 от 09.07.2004г., на 1300лв.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №400 от 18.11.2022г., постановено по гр.дело №205/2022г. по описа на Окръжен съд-Пазарджик, В ЧАСТТА, с която П., гр.С., бул. В. № *, е осъдена да заплати на С. Ю. С. с ЕГН:*****, от гр.П., бул. Г. Б. № ***, на основание чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ, сума в размер над 10000лв. до присъдената от 15000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно повдигнато обвинение по чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1,т.4 от НК и незаконно

предаване на съд за престъпление по чл.198,ал.1,т.4 от НК, за което е бил оправдан, ведно със законната лихва върху тази сума от 25.02.2022г., И В ЧАСТТА, с която П., гр.С., бул. В. № *, е осъдена да заплати на адвокат И. В. от АК-Пазарджик, с адрес: гр.П., ул. И. № *, на основание чл.38,ал.2 от ЗАдв, адвокатско възнаграждение в размер над 1300лв. до присъдения от 1750лв., съобразно уважената част от иска, и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения от С. Ю. С. с ЕГН:*****, от гр.П., бул. Г. Б. № ***, против П., гр.С., бул. В. № *, иск за заплащане на сума в размер над 10000лв. до 15000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно повдигнато обвинение по чл.199,ал.1,т.2 във връзка с чл.198,ал.1,т.4 от НК и незаконно предаване на съд за престъпление по чл.198,ал.1,т.4 от НК, за което е бил оправдан, ведно със законната лихва върху тази сума от 25.02.2022г.

ПОТВЪРЖДАВА Решение №400 от 18.11.2022г., постановено по гр.дело №205/2022г. по описа на Окръжен съд-Пазарджик, в останалите му части.

ОСЪЖДА П., гр.С., бул. В. № *, да заплати на адвокат И. В. от АК-Пазарджик, с адрес: гр.П., ул. И. № *, на основание чл.38,ал.2 от ЗАдв, адвокатско възнаграждение в размер на 1300лв. /хиляда и триста лева/ за оказаната безплатно на С. Ю. С. адвокатска помощ и съдействие във въззивното производство, съразмерно на уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280,ал.1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____